

“จุดพลังแห่งความร่วมมือ”
The Power of Collaboration

รายงาน

แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอไชยวาน

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอไชยวาน

เบอร์โทร 042-265420

www.chaiwandho.go.th

คำนำ

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอไชยวาน ได้จัดประชุมการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอไชยวาน ประจำปีงบประมาณ 2569 ตามแผนงานการดำเนินงาน MOPH ITA 2026 : THE POWER OF COLLABORATION "จุดพลังแห่งความร่วมมือ" คปสอ.ไชยวาน ประจำปีงบประมาณ 2569 โดยมีการวิเคราะห์ ความเสี่ยงและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ทั้ง 8 ขั้นตอน ได้แก่

- 1.ขั้นตอนที่ 1 การระบุความเสี่ยง
- 2.ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง
- 3.ขั้นตอนที่ 3 เมทริกส์ระดับความเสี่ยง
- 4.ขั้นตอนที่ 4 การประเมินการควบคุมความเสี่ยง
- 5.ขั้นตอนที่ 5 แผนบริหารความเสี่ยง
- 6.ขั้นตอนที่ 6 การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง
- 7.ขั้นตอนที่ 7 จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง
- 8.ขั้นตอนที่ 8 การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง

ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอไชยวาน กระบวนการที่มีความเสี่ยง ได้แก่ (1) ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้ราชการ (2) ความเสี่ยงการทุจริตด้านการเบิกค่าตอบแทน (3) ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดทำโครงการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ประชุม และสัมมนา (4) ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดหาพัสดุ ซึ่งทั้ง 4 กระบวนการ มีความเสี่ยงต่อการเกิดการทุจริตสูง

คณะทำงาน MOPH ITA 2026

มีนาคม 2569

สารบัญ

	หน้าที่
ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา	๑
ส่วนที่ ๒ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
๒.๑) วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
๒.๒) กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
๒.๓) องค์ประกอบสำคัญที่ทำให้เกิดการทุจริต	๕
๒.๔) ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๕
๒.๕) ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๖
ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง	๖
ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	๗
ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง	๘
ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง	๑๑
ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง	๑๒
ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง	๑๒
ขั้นตอนที่ ๗ การจัดทำระบบบริหารความเสี่ยง	๑๔
ขั้นตอนที่ ๘ การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง	๑๕
ขั้นตอนที่ ๙ การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง	๑๖

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมา

๑.ความเป็นมา

๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและการพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาคภาครัฐที่หลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ และแยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขัน มีขีดสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคีองค์กรภาคเอกชน ภาคประชาสังคม เครือข่ายต่างๆ ชุมชนและประชาชนสอดส่อง เฝ้าระวังให้ข้อมูลและร่วมตรวจสอบการดำเนินการของ หน่วยงานภาครัฐตามความเหมาะสม พร้อมทั้งสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของบุคลากรภาครัฐให้เกิดขึ้นในสังคม การปรับเปลี่ยนแนวคิดให้การปฏิบัติราชการเป็นมืออาชีพ มีจิตบริการ ทำงานในเชิงรุกและมองไปข้างหน้า สามารถบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่นได้อย่างเป็นรูปธรรม และสร้างจิตสำนึก ค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตื่นตัวและละอายต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ

๑.๒ ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต (Zero Tolerance and clean Thailand)” มีพันธกิจหลักเพื่อสร้างวัฒนธรรมการต่อต้านการทุจริต ยกย่องธรรมาภิบาลใน การบริหารจัดการทุกภาคส่วนและปฏิรูปกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งระบบ ให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากล โดยเป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๓ คือ ประเทศไทยมีค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) สูงกว่าร้อยละ ๕๐ เพื่อให้เป็นมาตรฐานเป็นที่ยอมรับจากทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ โดยยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างสังคม ที่ไม่ทนต่อการทุจริต มุ่งเน้นให้ความสำคัญในกระบวนการปรับสภาพสังคมให้เกิดภาวะ “ที่ไม่ทนต่อการทุจริต” สร้างวัฒนธรรม ต่อต้านการทุจริต ต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ มีจิตสำนึกสาธารณะ สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม และยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก เน้นการพัฒนากลไกกระบวนการงานด้านการป้องกันการทุจริตให้มีความเข้มแข็ง และมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เพื่อลดโอกาสการทุจริต เสริมสร้างการปฏิบัติงานของหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน ให้มีธรรมาภิบาล

๑.๓ ตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่องมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐกำหนดมาตรการหรือแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันในส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้ เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบ

๑.๔ แผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ ด้านการป้องปราม กลยุทธ์ที่ ๒ ให้หัวหน้าส่วนราชการมีมาตรการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีการดำเนินงาน เช่นการวางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตประพฤติมิชอบในด้านต่างๆ

๑.๕ การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ โดยตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริตการประเมินความเสี่ยงเพื่อการป้องกันการทุจริต ดังนี้

ข้อ ๐๓๖ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี

ข้อ ๐๓๗ การดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริต

และในเกณฑ์การประเมินมีเนื้อหาครอบคลุมหลายด้าน ซึ่งเกี่ยวข้องกับคุณธรรม ความโปร่งใสและการทุจริตทั้งที่มีลักษณะการทุจริตทางตรงและการทุจริตทางอ้อมรวมไปถึงบริบทแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข ลดโอกาสหรือความเสี่ยงที่จะเกิดการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ

๑.๖ สำนักงานงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท) ได้วางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการตามแผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕) ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ ด้านการป้องปรามโดยมีกรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในด้าน ๓ ด้าน ดังนี้

ด้านที่ ๑ ประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชน อนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘)

ด้านที่ ๒ ประเมินความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

ด้านที่ ๓ ประเมินความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณ และการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการตอบสนองต่อนโยบายรัฐบาล และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) ภาคใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ใหญ่โดยคณะผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ใหญ่ได้ตระหนักถึงความสำคัญ และถือเป็นนโยบายในเรื่องของการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งเป็นวาระของชาติและจังหวัดลพบุรีในการที่จะกำหนดมาตรการหรือแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในองค์กร จึงได้ดำเนินการจัดวางระบบการบริหารความเสี่ยงการทุจริตขึ้น เพื่อค้นหาประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นในองค์การบริหารส่วนตำบล และจัดวางมาตรการป้องกันในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อมิให้เกิดความเสียหายขึ้นในองค์กรได้

ส่วนที่ ๒

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๒.๑ วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต : เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระ งานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกัน โดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

๒.๒ กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของการควบคุมภายในองค์กร (Control Environment) ตามมาตรฐาน COCO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อปี ๑๙๙๒ โดยที่ผ่านมา มีการออกแนวทางด้านการควบคุมภายในเพิ่มเติมอีก ๓ ครั้ง คือ ครั้งแรกเมื่อปี ๒๐๐๖ เป็นแนวทางด้านการทำรายงาน ทางการเงิน Internal Control over Financial Report – Guidance for Small Public Companies ครั้งที่ ๒ เมื่อปี ๒๐๐๙ เป็นแนวทางด้านการกำกับติดตาม Guidance on Monitoring of Internal Control ครั้งที่ ๓ ในปี ๒๐๑๓ เป็นแนวทางเพิ่มเติมด้านการควบคุมภายใน Internal Control – Integrated Framework : Framework and Appendices การปรับปรุงในปี ๒๐๑๓ นี้ยังคงยึดกรอบแนวคิดเดิมของปี ๑๙๙๒ ที่กำหนดให้มีการควบคุมภายในแต่เพิ่มเติมในส่วนอื่นๆ ที่ชัดเจนขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มเรื่องการสอดส่องในภาพรวมของการกำกับดูแลกิจการ ดังนั้น การควบคุมภายในจึงถือว่า

มีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะตอบสนองต่อความคาดหวังของกิจการในการป้องกันเฝ้าระวังและตรวจสอบการทุจริตภายในกิจการ

สำหรับมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้ องค์ประกอบที่

๑ : สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

หลักการที่ ๑ – องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ – คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล

หลักการที่ ๓ – คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๔ – องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ ๕ – องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ : การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลักการที่ ๖ – กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ – ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ – พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ – ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ : กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

หลักการที่ ๑๐ – ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ – พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๒ – ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ : สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

หลักการที่ ๑๓ – องค์กรมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ – มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้

หลักการที่ ๑๕ – ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ : กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ – ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ – ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายใน ทันเวลาและ

เหมาะสม

ทั้งนี้ องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบและหลักการจะต้อง Present & Function (มีอยู่จริง และนำไปปฏิบัติได้) อีกทั้งทำงานอย่างสอดคล้องและสัมพันธ์กัน จึงจะทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ

สำหรับแผนบริหารความเสี่ยงฉบับนี้ จะเน้นตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ องค์ประกอบที่ ๒

หลักการที่ ๘ ในเรื่องการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นหลัก

กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

➤ Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นอีก

➤ Detective : ฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบ ต้องสอดส่อง ตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแส นั้นแก่ผู้บริหาร

➤ Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสูญเสียต่อการกระทำผิด ในส่วนที่ พฤติกรรมที่เคยรับรู้ที่เคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาได้อีก

➤ Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปราม ล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

๒.๓) องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดัน หรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุม ภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎี สามเหลี่ยม การทุจริต (Fraud Triangle)

องค์ประกอบของการทุจริต หรือสามเหลี่ยมทุจริต (The Fraud Triangle)

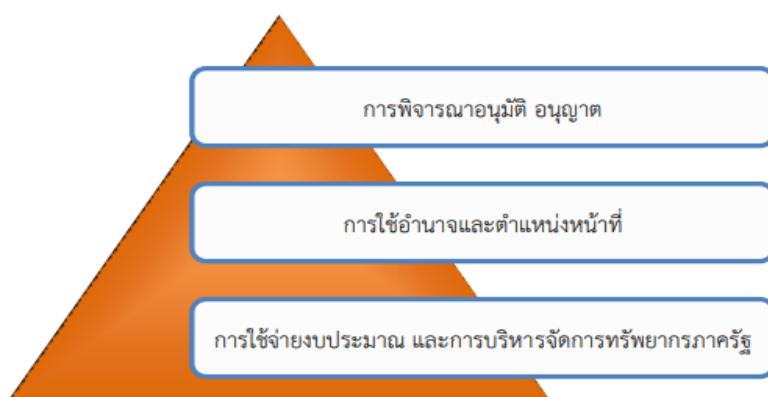
๒.๔) ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ประเภทความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๕.๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘)

๕.๒ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๕.๓ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

๒.๕) ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน การใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

□๑. ด้านความเสี่ยงการทุจริตเงินบำรุง เกี่ยวกับการเงิน การบัญชี

ชื่อกระบวนการ / งาน

๑. กระบวนการเงินการบัญชี

-การจัดทำทะเบียนคุมการอนุมัติจัดซื้อ/จัดจ้าง

-การจัดทำทะเบียนคุมจ่ายเช็ค

-ปลอมลายมือชื่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

-บันทึกบัญชีไม่ตรงกับความเป็นจริง

-แก้ไขเอกสารทางบัญชี

-ยกเลิกสั่งจ่ายเช็คโดยไม่มีต้นขั้วเช็ค

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknown Factor)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Know Factor	Unknown Factor
๑	กระบวนการเงินการบัญชี		
	-ผู้ปฏิบัติหน้าที่การเงินไม่ใช่ข้าราชการ มอบหมายให้ลูกจ้างทำการเงินการบัญชี	/	
	-จนท.การเงินไม่มีวุฒิทางการเงินการบัญชี เป็นสายวิชาชีพมาทำหน้าที่การเงิน	/	
	-เสนอบันทึกอนุมัติจัดซื้อจัดจ้างไม่ครบทุกขั้นตอนให้ผู้แต่บริหารลงนามอนุมัติก่อน	/	/
	-ไม่มีการตรวจสอบเอกสารฎีกาก่อนเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติ	/	
	-การจัดซื้อ/จัดจ้างไม่เป็นไปตามแผน		/
	-การบริหารงานเงินไม่อยู่ในรูปแบบคณะกรรมการ		/

Know Factor : ความเสี่ยงทั้งปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติอยู่แล้ว

Unknown Factor : ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประเมินการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียดดังนี้

- สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวัง
ในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติ ควบคุมดูแลได้
- สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน
หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม
หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
- สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก
คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้
อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามสีไฟจราจร)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	-ผู้ปฏิบัติหน้าที่การเงินไม่ใช่ข้าราชการ มอบหมายให้ลูกจ้างทำการเงิน การบัญชี		/		
๒	-จนท.การเงินไม่มีวุฒิทางการเงินการบัญชี เป็นสายวิชาชีพมาทำหน้าที่ การเงิน		/		
๓	-เสนอบันทึกอนุมัติจัดซื้อจัดจ้างไม่ครบทุกขั้นตอนให้ผู้แต่บริหารลงนาม อนุมัติก่อน			/	
๔	-ไม่มีการตรวจสอบเอกสารฎีกาก่อนเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติ		/		
๕	-การจัดซื้อ/จัดจ้างไม่เป็นไปตามแผน		/		
๖	-การบริหารงานเงินไม่อยู่ในรูปแบบคณะกรรมการ		/		

ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (หาค่าความเสี่ยงรวม) (Risk Level Matrix)

ขั้นตอนที่ ๓ นำโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต ที่มีสถานะความเสี่ยงระดับสูงจนถึงความเสี่ยงระดับสูงมาก ที่เป็น สีส้ม และสีแดง จากตารางที่ ๒ มาทำการหาค่าความเสี่ยงรวม ซึ่งได้จากระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวังที่มีค่า ๑ – ๓ คูณด้วย ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่มีค่า ๑ – ๓ เช่นกัน ค่า ๑ – ๓ โดยมีเกณฑ์ในการให้ค่า ดังนี้

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลังที่สำคัญของกระบวนการนั้นๆ แสดงว่ากิจกรรม หรือขั้นตอนนั้น เป็น MUST หมายถึงมีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกันไม่ดำเนินการไม่ได้ ค่าของ MUST คือ ค่าที่อยู่ระดับ ๓ หรือ ๒

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็นกิจกรรม หรือขั้นตอนรองของกระบวนการนั้นๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้น เป็น SHOULD หมายถึงมีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยง การทุจริตค่าของ SHOULD หมายถึงมีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าของ SHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๑ เท่านั้น

เกณฑ์การพิจารณาระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ระดับ ๓ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการและมีความเสี่ยงในการทุจริตสูง

ระดับ ๒ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตที่ไม่สูงมาก

ระดับ ๑ หมายถึง เป็นขั้นตอนรองของกระบวนการ

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholders รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาครัฐหรือเอกชน ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
 - กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผลกระทบทางการเงิน รายได้ ลดรายจ่ายเพิ่ม Financial ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
 - กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
 - กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process หรือ กระบวนการเรียนรู้ องค์ความรู้ Learning & Growth ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒
- เกณฑ์การพิจารณาระดับความรุนแรงของผลกระทบ
- ระดับ ๓ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล ในระดับที่รุนแรง
- ระดับ ๒ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล ในระดับไม่รุนแรง
- ระดับ ๑ หมายถึง มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน/การเรียนรู้/องค์ความรู้

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติระดับความ รุนแรงของ ผลกระทบ ๓ ๒ ๑

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความ จำเป็นของ การเฝ้า ระวัง ๓ ๒ ๑	ระดับความ รุนแรงของ ผลกระทบ ๓ ๒ ๑	ค่าความ เสี่ยงรวม จำนวน x รุนแรง
๑	-ผู้ปฏิบัติหน้าที่การเงินไม่ใช้ข้าราชการ มอบหมายให้ ลูกจ้างทำการเงินการบัญชี	๒	๑	๒
๒	-จนท.การเงินไม่มีวุฒิทางการเงินการบัญชี เป็นสาย วิชาชีพมาทำหน้าที่การเงิน	๒	๑	๒
๓	-เสนอบันทึกอนุมัติจัดซื้อจัดจ้างไม่ครบทุกขั้นตอนให้	๓	๓	๙
๔	ผู้แต่บริหารลงนามอนุมัติก่อน	๒	๒	๔
๕	-ไม่มีการตรวจสอบเอกสารฎีกาก่อนเสนอผู้มีอำนาจ อนุมัติ	๒	๑	๒
๖	-การจัดซื้อ/จัดจ้างไม่เป็นไปตามแผน	๒	๑	๒
	-การบริหารงานเงินไม่อยู่ในรูปแบบคณะกรรมการ			

ตารางที่ ๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือ ขั้นตอนหลัก MUST	กิจกรรมหรือ ขั้นตอนรอง SHOULD
๑	-ผู้ปฏิบัติหน้าที่การเงินไม่ใช่ข้าราชการ มอบหมายให้ลูกจ้างทำ การเงินการบัญชี	๒	
๒	-จนท.การเงินไม่มีวุฒิทางการเงินการบัญชี เป็นสายวิชาชีพมาทำ หน้าที่การเงิน	๒	
๓	-เสนอบันทึกอนุมัติจัดซื้อจัดจ้างไม่ครบทุกขั้นตอนให้ผู้แต่บริหารลง นามอนุมัติก่อน	๒	
๔	-ไม่มีการตรวจสอบเอกสารฎีกาก่อนเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติ	๒	
๕	-การจัดซื้อ/จัดจ้างไม่เป็นไปตามแผน	๒	
๖	-การบริหารงานเงินไม่อยู่ในรูปแบบคณะกรรมการ	๒	

ตารางที่ ๓.๒.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง-ผู้ปฏิบัติหน้าที่การเงินไม่ใช่ข้าราชการ มอบหมายให้ลูกจ้างทำ
การเงินการบัญชี

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย stakeholders รวมถึง หน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาครัฐเครือข่าย		X	
ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลดรายจ่ายเพิ่ม Financial		X	
ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User		X	
ผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process		X	
กระทบด้านการเรียนรู้ องค์ความรู้ Learning & Growth		X	

ตารางที่ ๓.๒.๒ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง--จนท.การเงินไม่มีวุฒิทางการเงินการบัญชี เป็นสายวิชาชีพมาทำ
หน้าที่การเงิน

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย stakeholders รวมถึง หน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาครัฐเครือข่าย		X	
ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลดรายจ่ายเพิ่ม Financial		X	
ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User		X	
ผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process		X	
กระทบด้านการเรียนรู้ องค์ความรู้ Learning & Growth		X	

ตารางที่ ๓.๒.๓ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง-- -เสนอบันทึกอนุมัติจัดซื้อจัดจ้างไม่ครบทุกขั้นตอนให้ผู้แต่บริหาร
ลงนามอนุมัติก่อน

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย stakeholders รวมถึง หน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาควิเคราะห์		x	
ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลดรายจ่ายเพิ่ม Financial			x
ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User		x	
ผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process		x	
กระทบด้านการเรียนรู้ องค์ความรู้ Learning & Growth		x	

ตารางที่ ๓.๒.๔ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง-- -ไม่มีการตรวจสอบเอกสารฎีกาก่อนเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย stakeholders รวมถึง หน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาควิเคราะห์		x	
ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลดรายจ่ายเพิ่ม Financial			x
ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User		x	
ผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process		x	
กระทบด้านการเรียนรู้ องค์ความรู้ Learning & Growth		x	

ตารางที่ ๓.๒.๕ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง-- -การจัดซื้อ/จัดจ้างไม่เป็นไปตามแผน

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย stakeholders รวมถึง หน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาควิเคราะห์		x	
ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลดรายจ่ายเพิ่ม Financial			x
ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User		x	
ผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process		x	
กระทบด้านการเรียนรู้ องค์ความรู้ Learning & Growth		x	

ตารางที่ ๓.๒.๖ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง-การบริหารงานเงินไม่อยู่ในรูปแบบคณะกรรมการ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย stakeholders รวมถึง หน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาควิเคราะห์		x	
ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลดรายจ่ายเพิ่ม Financial			x
ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User		x	
ผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process		x	
กระทบด้านการเรียนรู้ องค์ความรู้ Learning & Growth		x	

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Assessment)

ระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต แบ่งเป็น ๓ ระดับ

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยงไม่กระทบถึงผู้ให้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กรไม่มี
ผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ให้บริการ/ผู้รับมอบ ผลงาน
องค์กรแต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบ ถึง
ผู้ให้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพ การจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
			ค่าความ เสี่ยงระดับ ต่ำ	ค่าความ เสี่ยงระดับ ปานกลาง	ค่าความ เสี่ยงระดับ สูง
๑	-ผู้ปฏิบัติหน้าที่การเงินไม่ใช่ข้าราชการ มอบหมายให้ลูกจ้างทำ การเงินการบัญชี	ดี	ต่ำ	ค่อนข้าง ต่ำ	ปานกลาง
		พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง
		อ่อน	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	สูง
๒	-จนท.การเงินไม่มีวุฒิทางการเงินการบัญชี เป็นสายวิชาชีพมา ทำหน้าที่การเงิน	ดี	ต่ำ	ค่อนข้าง ต่ำ	ปานกลาง
		พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง
		อ่อน	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	สูง
๓	-เสนอบันทึกอนุมัติจัดซื้อจัดจ้างไม่ครบทุกขั้นตอนให้ผู้แต่ บริหารลงนามอนุมัติก่อน	ดี	ต่ำ	ค่อนข้าง ต่ำ	ปานกลาง
		พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง
		อ่อน	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	สูง
๔	ไม่มีการตรวจสอบเอกสารฎีกาก่อนเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติ	พอใช้			
๕	การจัดซื้อ/จัดจ้างไม่เป็นไปตามแผน	พอใช้			
๖	การบริหารงานเงินไม่อยู่ในรูปแบบคณะกรรมการ	พอใช้			

ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยงในตารางที่ ๔ ที่อยู่ในช่องค่าความเสี่ยง อยู่ในระดับสูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง เพื่อมาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามระดับความรุนแรง

ตารางที่ ๕ ตารางแผนบริหารความเสี่ยง

ชื่อแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต

ที่	รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
๑	ผู้ปฏิบัติหน้าที่การเงินไม่ใช้ข้าราชการ มอบหมายให้ลูกจ้างทำการเงินการบัญชี	แต่งตั้งข้าราชการทำหน้าที่การเงิน และมอบหมายให้ลูกจ้างทำหน้าที่บันทึกบัญชีภายใต้การควบคุมกำกับของเจ้าหน้าที่การเงิน
๒	จนท.การเงินไม่มีวุฒิทางการเงินการบัญชี เป็นสายวิชาชีพมาทำหน้าที่การเงิน	อบรมพัฒนาศักยภาพองค์ความรู้ ทุก ๖ เดือน
๓	เสนอบันทึกอนุมัติจัดซื้อจัดจ้างไม่ครบทุกขั้นตอนให้ผู้บริหารลงนามอนุมัติก่อน	หัวหน้าเจ้าหน้าที่ต้องตรวจสอบก่อนเสนอผู้บริหารลงนาม
๔	ไม่มีการตรวจสอบเอกสารฎีกาก่อนเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติจ่าย	เจ้าหน้าที่การเงินตรวจสอบความถูกต้อง/ครบถ้วนก่อนเสนออนุมัติจ่าย
๕	การจัดซื้อ/จัดจ้างไม่เป็นไปตามแผน	-ให้มีการประชุมคณะกรรมการในหน่วยบริการเพื่อมีมติเห็นชอบในแผนการจัดซื้อจัดจ้างกรณีออกแผนการเงินการคลัง -จัดทำแผนฯเสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อเห็นชอบ
๖	การบริหารงานเงินไม่อยู่ในรูปแบบคณะกรรมการ	-มีคำสั่งหน่วยบริการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนารพ.สต.โดยผู้บริหารลงนาม -เมื่อมีการจัดซื้อ/จ้างไม่เป็นไปตามแผนให้นำเข้าที่ประชุมคณะกรรมการพัฒนา รพ.สต.ทุกครั้ง

ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

โดยการแยกสถานะของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๓ สี ได้แก่

- ✓ สถานะสีเขียว : ไม่เกิด กรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง ยังไม่ต้องทำกิจกรรมเพิ่ม
- ✓ สถานะสีเหลือง : เกิด กรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง แต่แก้ไขได้ทันทั่วทั้งที่ ตาม มาตรการ/นโยบาย/โครงการ/กิจกรรมที่เตรียมไว้ แผนใช้ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตลดลง ระดับความ รุนแรง < ๓
- ✓ สถานะสีแดง : เกิด กรณีที่อยู่ในข่ายยังแก้ไขไม่ได้ ควรมีมาตรการ/ นโยบาย/โครงการ/กิจกรรมเพิ่มขึ้นแผนใช้ไม่ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตไม่ลดลง ระดับความรุนแรง > ๓

ตารางที่ ๖ ตารางจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ที่	มาตรการป้องกันการทุจริต	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	แดง
๑	๑. จัดทำกระบวนการตรวจสอบทุกประเภทก่อนอนุมัติเบิกจ่ายเงิน ๒. ส่งเสริมบุคลากรที่มีหน้าที่ในตรวจสอบทุกประเภทก่อนอนุมัติเบิกจ่ายเงิน เข้ารับการอบรมเพื่อให้เข้าใจระเบียบ ข้อกฎหมาย เรื่องการกระบวนการตรวจสอบทุกประเภทก่อนอนุมัติเบิกจ่ายเงิน และระเบียบ ข้อกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอเพื่อให้การปฏิบัติงาน ถูกต้องโปร่งใส	กระบวนการตรวจสอบทุกประเภทก่อนอนุมัติเบิกจ่ายเงิน - เป็นความเสี่ยงเนื่องจากระบบข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าความรู้เรื่องกฎหมาย ระเบียบหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายและรับรู้ได้รวดเร็ว - ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่จัดทำฎีกาของหน่วยงานผู้เบิก เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องและสร้างความเข้าใจร่วมกัน เพื่อปฏิบัติงานให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน	✓		
	๓. เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมให้แก่บุคลากรในองค์กร โดยฝึกอบรม และ เผยแพร่กิจกรรมด้านการเสริมสร้าง คุณธรรม จริยธรรม เพื่อปลูกจิตสำนึก ๔. หากพบว่ามีกระทำความผิด องค์กรจะต้องดำเนินการทางวินัย ละเมิด และ อาญาอย่างเคร่งครัด		/		

ขั้นตอนที่ ๗ จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง

นำผลจากทะเบียนเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ ๖ ออกตามสถานะ ๓ สถานะ โดยสถานะความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในข่ายที่ยังแก้ไขไม่ได้ จะต้องมียุทธศาสตร์หรือมาตรการอะไรเพิ่มเติม โดยแยกสถานะเพื่อทำระบบบริหารความเสี่ยงออกเป็น ดังนี้

๗.๑ เกินกว่าการยอมรับ (สถานะสีแดง Red) ควรมียุทธศาสตร์เพิ่มเติม

๗.๒ เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม (สถานะสีเหลือง Yellow)

๗.๓ ยังไม่เกิดเฝ้าระวังต่อเนื่อง (สถานะสีเขียว Green)

ตารางที่ ๗ ตารางจัดทำระบบความเสี่ยง

๗.๑ (สถานะสีแดง Red) เกินกว่าการยอมรับ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม

ที่	ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต เพิ่มเติม
	ไม่มี	ไม่มี

๗.๒ (สถานะสีเหลือง Yellow) เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม

ที่	ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต เพิ่มเติม
	-ผู้ปฏิบัติหน้าที่การเงินไม่ใช้ข้าราชการ มอบหมายให้ลูกจ้างทำการเงินการบัญชี -จนท.การเงินไม่มีวุฒิทางการเงินการบัญชี เป็นสายวิชาชีพมาทำหน้าที่การเงิน -ไม่มีการตรวจสอบเอกสารฎีกาก่อนเสนอผู้มี อำนาจอนุมัติ- เป็นความเสี่ยงเนื่องจากระเบียบ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานเพิ่ม เป็นจำนวนมาก เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจดจำไม่ ครบถ้วนและตีความไม่ถูกต้อง - หน่วยงานผู้เบิกจัดทำฎีกาพร้อมเอกสาร ประกอบฎีกาไม่ถูกต้องตามระเบียบ หนังสือสั่ง การและไม่เข้าใจในระบบ กระบวนงาน ผู้ ตรวจสอบต้องส่งคืนเพื่อแก้ไขมากกว่า ๑ ครั้ง -การจัดซื้อ/จัดจ้างไม่เป็นไปตามแผน	แต่งตั้งข้าราชการทำหน้าที่การเงิน และมอบหมาย ให้ลูกจ้างทำหน้าที่บันทึกบัญชีภายใต้การควบคุม กำกับของเจ้าหน้าที่การเงิน อบรมพัฒนาศักยภาพองค์ความรู้ ทุก ๖ เดือน เจ้าหน้าที่การเงินตรวจสอบความถูกต้อง/ครบถ้วน ก่อนเสนออนุมัติจ่าย - สร้างระบบข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยเกี่ยวกับ การศึกษาค้นคว้าความรู้เรื่องกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าถึง ข้อมูลได้ง่ายและรับรู้ได้รวดเร็ว -เมื่อมีกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง เพิ่มเติมใหม่ จัดให้มีการประชุมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ งานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน แนะนำกัน ทำ ให้เกิดแก่นความรู้ที่ใช้ในการปฏิบัติงานให้เป็นไปใน แนวทางเดียวกัน ๓.จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่จัดทำฎีกา ของหน่วยงานผู้เบิก เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องและสร้างความ เข้าใจร่วมกัน เพื่อปฏิบัติงานให้เป็นไปในแนวทาง เดียวกัน -ให้มีการประชุมคณะกรรมการในหน่วยบริการ เพื่อ มีมติเห็นชอบในแผนการจัดซื้อจัดจ้างกรณีนอก แผนการเงินการคลัง -จัดทำแผนฯเสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อเห็นชอบ
	การบริหารงานเงินไม่อยู่ในรูปแบบ คณะกรรมการ	-มีคำสั่งหน่วยบริการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนา รพ. สต.โดยผู้บริหารลงนาม -เมื่อมีการจัดซื้อ/จ้างไม่เป็นไปตามแผนให้นำเข้าที่ ประชุมคณะกรรมการพัฒนา รพ.สต.ทุกครั้ง

๗.๓ (สถานะสีเขียว Green) ยังไม่เกิด ให้เฝ้าระวังต่อเนื่อง

ที่	ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต เพิ่มเติม
๑	กระบวนการตรวจสอบบันทึกอนุมัติจัดซื้อ/จัดจ้าง ทุกประเภทก่อนอนุมัติเบิกจ่ายเงิน	

ขั้นตอนที่ ๘ การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๘ เป็นการจัดทำรายงานสรุปให้เห็นในภาพรวมว่ามีผลจากการบริหารความเสี่ยงการทุจริต ตามขั้นตอนที่ ๗ มีสถานะความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด (สี) สถานะความเสี่ยง สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง สีแดง หมายถึง ความเสี่ยง ระดับสูงมากเพื่อเป็นเครื่องมือในการกำกับติดตาม ประเมินผล

ตาราง ๘ การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง

ที่	สรุปสถานะความเสี่ยงการทุจริต (เขียว เหลือง แดง)		
	เขียว	เหลือง	แดง
๑		ผู้ปฏิบัติหน้าที่การเงินไม่ใช่ ข้าราชการ มอบหมายให้ลูกจ้าง ทำการเงินการบัญชี	
๒		จนท.การเงินไม่มีวุฒิทางการเงิน การบัญชี เป็นสายวิชาชีพมาทำ หน้าที่การเงิน	
๓		ไม่มีการตรวจสอบเอกสารฎีกา ก่อนเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติจ่าย	
๔		การจัดซื้อ/จัดจ้างไม่เป็นไปตาม แผน	

ขั้นตอนที่ ๙ การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๙ เป็นการจัดทำแบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต หรือสถานะแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ตารางที่ ๘ ต่อผู้บริหารของหน่วยงาน ซึ่งห้วงระยะเวลาของ การรายงานผลขององค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ใหญ่ จะดำเนินการรายงานปีละ ๑ ครั้ง

ตารางที่ ๙ แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

แบบรายงานสถานะแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ณ วันที่.....	
หน่วยงานที่ประเมิน	
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง	
โอกาส/ความเสี่ยง	
สถานะของการดำเนินการจัดการความเสี่ยง	☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☐ เฝ้าระวัง และติดตามต่อเนื่อง ☐ เริ่มดำเนินการไปบ้าง แต่ยังไม่ครบถ้วน ☐ ต้องการปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงใหม่ให้เหมาะสม ☐ เหตุผลอื่น (โปรดระบุ)
ผลการดำเนินงาน	

ตารางที่ ๑๐ ตารางการเสนอขอปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ระหว่างปี (ทดแทนแผนเดิม)

หน่วยงานที่เสนอขอ	
วันที่เสนอขอ	
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยงเดิม	
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยงใหม่	
ผู้รับผิดชอบหลัก	

ผู้รับผิดชอบเรื่องที่เกี่ยวข้อง		
เหตุผลในการเปลี่ยนแปลง	๑. ๒. ๓.	
ประเด็นความเสี่ยงหลัก	เดิม	ใหม่

ภาคผนวก

ที่ปรึกษา

นายวุฒิ ศิริพันธุ์ สาธารณสุขอำเภอไชยวาน

ผู้จัดทำ

นายสายัณห์ ดวงพลจันทร์ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

ผู้เข้าร่วมประชุมการประชุมประเมินความเสี่ยงการทุจริต ของ สสอ.ไชยวาน ประจำปีงบประมาณ 2569

1.นายวุฒิ ศิริพันธุ์	สาธารณสุขอำเภอไชยวาน
2.นายสายัณห์ ดวงพลจันทร์	ผอ.รพ.สต.คำเลาะ
3.นางณญาดา ชันธิชัย	ผอ.รพ.สต.หนองแคน
4.นางสาวณัฐนิพร อางแสงวรพัฒน์	ผอ.รพ.สต.หนองวาง
5.นางสงวน ศรีจันทร์	ผอ.รพ.สต.ห้วยยาง
6.นางสาวกิตติยา นาผล	นักวิชาการเงินและบัญชี

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอไชยวาน
เบอร์โทร 042-265420

www.chaiwandho.go.th